

21. 12. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Daňová kontrola podle daňového řádu

Od 1. ledna 2011 vstupuje v platnost nový daňový řád (zákon č. [280/2009](#) Sb.), který nahrazuje dosud platný zákon o správě daní a poplatků. Kromě zásadní změny struktury celého zákona přináší daňový řád také řadu novinek, týkajících se daňové kontroly.

V zákoně o správě daní a poplatků je daňová kontrola upravena v jediném paragrafu. Vzhledem k tomu, že daňová kontrola je významným nástrojem státních orgánů pro správné stanovení a vybrání daně, je nepochybně přínosné, že se její pravidla zpřesnila.

Daňový řád zavádí jednoznačná pravidla pro zahájení daňové kontroly. Daňová kontrola je zahájena prvním úkonem správce daně vůči daňovému subjektu, při kterém je vymezen předmět a rozsah daňové kontroly a při kterém správce daně začne zjišťovat daňové povinnosti nebo prověřovat tvrzení daňového subjektu nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně. Daňovým subjektům, které nekomunikují (jsou nekontaktní) a neumožní tak zahájení daňové kontroly, může nově správce daně zaslat výzvu. V této výzvě správce stanoví místo zahájení daňové kontroly, předmět daňové kontroly a lhůtu, ve které je daňový subjekt povinen sdělit správci daně den a hodinu v rámci pracovní doby správce daně, kdy bude připraven k zahájení daňové kontroly. Tato lhůta je 15 dní a nelze ji prodloužit. V odpovědi na výzvu přitom musí daňový subjekt nejen navrhnout den zahájení daňové kontroly, který musí nastat nejpozději 15 den od uplynutí lhůty pro odpověď na výzvu, ale musí jej sdělit správci daně nejméně 3 pracovní dny před navrhovaným termínem zahájení kontroly.

Pokud daňový subjekt ve stanovené lhůtě neodpoví na výzvu bez závažných důvodů, případně nesplní-li formální požadavky této výzvy, a tím neumožní ve sděleném termínu zahájit daňovou kontrolu, může správce daně bez provedení daňové kontroly stanovit daň podle pomůcek. Přitom uplynutí lhůty pro odpověď na výzvu znamená automaticky nové zahájení běhu prekluzivní lhůty pro vyměření daně bez ohledu na to, zda daňová kontrola byla skutečně zahájena.

Je zjevné, že cílem těchto ustanovení je zamezit daňovými poplatníky, aby se vyhýbali daňové kontrole nebo posunovali zahájení daňové kontroly do doby, kdy již nemůže být zahájena.

Změny nastávají i v případech, že nebudete spokojeni s postupem správce daně nebo budete-li vystaveni nevhodnému chování jeho úředních osob. Pro všechny situace u daňové kontroly bude obecným nástrojem stížnost. Nově tedy nebudou uplatňovány např. námitky proti postupu správce daně při daňové kontrole. O stížnosti musí být rozhodnuto do 60 dnů. Stanovenou lhůtu lze překročit

jen tehdy, nelze-li v jejím průběhu zajistit podklady potřebné pro vyřízení stížnosti. Stížnost proti nevhodnému chování úřední osoby při daňové kontrole nebo postupu správce daně při daňové kontrole však musí být vyřízena nejpozději do ukončení daňové kontroly.

Daňový řád také zavádí možnost zahájení daňové kontroly v případě, že probíhá tzv. postup k odstranění pochybností, který nahrazuje dosavadní vytykácí řízení. Pokud poplatník nesouhlasí s výsledkem „vytykácího řízení“ a chce správci daně navrhnout další dokazování, může tak učinit. Nově však má finanční úřad lhůtu 15 dní na rozhodnutí, zda důkazní návrhy přijme či nikoliv. Po uplynutí této lhůty je buď vystaven platební výměr, nebo je zahájena řádná daňová kontrola. V praxi to znamená, že se zpřísní pravidla pro dokazování v rámci vytykácího řízení, které se často provádí například u daňového přiznání k DPH, v němž je vykázán nadměrný odpočet.

Novinkou je také skutečnost, že před ukončením kontroly je na žádost daňového poplatníka správce daně povinen poskytnout mu přiměřenou lhůtu, ve které se může vyjádřit k výsledkům daňové kontroly a navrhnout doplnění. Je-li tato lhůta stanovena, pak teprve jejím uplynutím je ukončeno projednávání zprávy o daňové kontrole, zpráva se považuje za oznámenou a současně je ukončena daňová kontrola. Teprve poté může být vystaven platební výměr.

Přestože zákon neupravuje, jak často a jaké subjekty může správce daně kontrolovat, nový daňový řád přináší přesná pravidla pro to, jak by daňová kontrola měla od 1. ledna 2011 probíhat. Závěrem lze shrnout, že v novém daňovém řádu dochází k výraznému posunu těžiště v neprospěch daňových subjektů, a to jak zpřísněním jejich povinností na straně jedné, tak významným rozšířením nástrojů správce daně na straně druhé.

Ing. Helena Zemanová,
Senior Tax Consultant

[APOGEO, s. r. o.](#)

Koněvova 2660/141
130 83 Praha 3

Tel.: +420 267 997 700
Fax: +420 296 566 445
e-mail: info@apogeo.cz

Další články:

- [K průlomovému rozhodnutí NS ČR ve věci práv dlužníků ze vztahů zajištěných finančními zárukami](#)
- [NSS sjednotil judikaturu ve věci odvodu za porušení dotačních pravidel](#)
- [Formální náležitosti zastoupení v daňovém řízení v kontextu rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 4 Afs 353/2018-37, ze dne 18. února 2019](#)
- [Jak se připravit na daňovou kontrolu z finančního úřadu](#)
- [Nespoutaný blockchain nebo virtuální El Dorado neomezených možností. Kolizně-právní kontext](#)
- [Zásadní změna v rozdělování zisku u akciové společnosti](#)
- [Základní zásady daňového řízení](#)
- [Získávání informací správcem daně v rámci vyhledávací činnosti](#)
- [Sankce po ukončení daňové kontroly při doměření daně](#)
- [Změna zdanění drobných přívýdělků: Přiblížení výše částky pro uplatnění srážkové daně částce rozhodné pro účast na nemocenském pojištění](#)
- [Pobídky ve světle regulace distribuce finančních produktů](#)